

ПРОМІЖНА ПІДСУМКОВА РОБОТА

8 клас

Загальна характеристика роботи

Структура роботи

Робота складається з 7 завдань. Ситуативна рамка — екскурсія до Гадяцького історико-краєзнавчого музею:

Завдання 1: Завдання з вибором однієї правильної відповіді.

Завдання 2: Завдання на встановлення відповідності між подіями та їх наслідками (5 подій → 4 наслідки)

Завдання 3: Завдання з короткою відповіддю — робота з історичним джерелом (3 цитати + емодзі + коментарі)

Завдання 4: Завдання з відкритою відповіддю — аргументація історичних суджень (ТАК/НІ + обґрунтування для 2 тверджень)

Завдання 5: Завдання з вибором кількох правильних відповідей (4 правильні з 7 запропонованих)

Завдання 6: Завдання з розгорнутою відповіддю — історична симуляція (вибір + 2 причини + прогноз)

Завдання 7: Творче (проектне) завдання — створення SMM-проєкту (4 взаємопов'язані частини)

Час, відведений на виконання роботи

Загальний час виконання всіх завдань роботи становить **45 хвилин** (1 урок).

Орієнтовний розподіл часу:

Організаційний момент та ознайомлення з легендою: 5 хв

Завдання 1-2: 5 хв

Завдання 3: 7 хв

Завдання 4: 6 хв

Завдання 5: 5 хв

Завдання 6: 7 хв

Завдання 7: 10 хв

Групи результатів за свідоцтвом досягнень

Роботою охоплено результати навчання, визначені в Державному стандарті базової середньої освіти для таких груп результатів:

ГІО1: Орієнтується в історичному часі й просторі

ГІО2: Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту

ГІО3: Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію

Максимально можлива кількість балів

За виконання всіх завдань роботи максимально учень/учениця може набрати **25 «сирих» балів**:

ГІО1: 3 бали

ГІО2: 10 балів

ГІО3: 12 балів

Різновиди завдань у роботі

Різновид	№ завдання	Оцінювання
Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1	Кожне завдання оцінюється за принципом «все або нічого»: учень отримує 1 бал за правильну відповідь у відповідній групі результатів або отримує 0
Завдання на встановлення відповідності	2	Оцінюється в 0, 1 або 2 бали: 2 бали – якщо правильно встановлено всі 4 відповідності; 1 бал – якщо правильно встановлено 2 відповідності; 0.5 бала – правильно встановлена відповідність.
Завдання з короткою відповіддю	3	Оцінюється за деталізованою рубрикою (0-3 бали): 1 бал за кожен правильно оформлений цитату з емоції та коментарем
Завдання з відкритою відповіддю (аргументація)	4	Оцінюється за деталізованою рубрикою (0-3 бали): по 1.5 бала за кожне твердження з правильним визначенням ТАК/НІ та історичним аргументом

Завдання з вибором кількох правильних відповідей	5	Нараховується 1 бал за кожну правильно обрану відповідь (максимум 4 бали)
Завдання з розгорнутою відповіддю	6	Оцінюється за деталізованою рубрикою (0-4 бали): рішення + 2 причини + прогноз наслідків
Творче (проектне) завдання	7	Оцінюється за деталізованою рубрикою (0-8 балів): по 2 бали за кожну з 4 частин (7.1, 7.2, 7.3, 7.4)

Критерії оцінювання завдань

Завдання 1

Максимум: 1 бал

Орієнтири

- [9 ГЮ 1.3.2-1] пояснює причини і приводи, результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів, використовуючи відповідні поняття і терміни

Критерії

	Дескриптор
	Обрано правильну відповідь (Б)
	Обрано неправильну відповідь, або відповідь відсутня

Завдання 2

Максимум: 2 бали

Орієнтири

- [9 ГІО 1.3.2-1] пояснює причини і приводи, результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів, використовуючи відповідні поняття і терміни

Критерії

Бали	Дескриптор
2	Встановлено всі 4 відповідності правильно
1	Встановлено 2 відповідності правильно
0	Встановлено 0 відповідей правильно

Правильна відповідь

А-1, Б-3, В-2, Г-1, Д-4

Завдання 3

Максимум: 9 балів

Орієнтири

- [9 ГІО 3.1.1-1] визначає в історичному джерелі (текстовому...) основну та другорядну інформацію, ставить запитання до неї
- [9 ГІО 3.1.1-3] пояснює зміст інформації історичного джерела, виявляє та інтерпретує основні ідеї джерела

- [9 ГЮ 4.1.1-1] формулює обґрунтоване судження/пояснення щодо причин, сутності, наслідків та значущості історичних подій, явищ, процесів, діяльності людей та їхніх здобутків з використанням історичних понять

Оцінювання 1-го блоку: [Військо / Політика] (0-3 бали)

Бал	Критерій	Орієнтир для зарахування
1	Правильність цитати	Учень / учениця виписав(-ла) цитату (або її змістовну частину), що стосується війська або військової присутності . Приклад: "Війська Запорозького має бути число шістдесят тисяч..." АБО "Жодних військ польських і литовських... не буде впроваджувати..."
1	Правильність емодзі	Обрано емодзі 🇺🇦 (Цей емодзі прямо вказує на армію / військо), а також 🗳️, що вказує на політику, голосування, демократію.
1	Якість коментаря	Коментар чітко пояснює важливість цитати. Приклад: "Це гарантувало Україні власну велику армію" АБО "Це захищало Гетьманищину від іноземного військового контролю".

Оцінювання 2-го блоку: [Освіта/Релігія] (0-3 бали)

Бал	Критерій	Орієнтир для зарахування
1	Правильність цитати	Учень / учениця виписав(-ла) цитату (або її змістовну частину), що стосується релігії АБО освіти / науки . Приклад: "...церкви грецької віри, мають заживати вольностей..." АБО "Академію Київську... установити... як і академія Краківська..." АБО "Гімназії, колегії, школи... вільно відкривати..."

1	Правильність емодзі	Обрано емодзі 🙏 (для релігії) і 📖 (для освіти / академії / шкіл).
1	Якість коментаря	Коментар чітко пояснює важливість цитати. Приклад: "Це зрівнювало у правах православних і католиків" АБО "Це давало українській освіті найвищий статус".

Оцінювання 3-го блоку: [Управління / Територія] (0-3 бали)

Бал	Критерій	Орієнтир для зарахування
1	Правильність цитати	Учень / учениця виписав(-ла) цитату (або її змістовну частину), що стосується статусу гетьмана АБО територіального устрою . Приклад: "...гетьман руських військ... гетьманом руським і першим сенатором..." АБО "...у Воєводствах Київському, Брацлавському і Чернігівському..." АБО "...вільне вибрання гетьмана..."
1	Правильність емодзі	Обрано емодзі 👑 (для статусу гетьмана / сенатора) і 🗺️ (для визначення території / воєводств).
1	Якість коментаря	Коментар чітко пояснює важливість цитати. Приклад: "Це створювало Велике Князівство Руське" АБО "Гетьман отримував найвищу владу в Речі Посполитій".

Примітка щодо оцінювання емодзі:

Правильні: 🛡️, 🙏, 📖, 👑, 🗺️, 🏰 (кожен у своєму блоці).

Неправильні (дистрактори): 🔥, 🏛️, 🤔. За вибір цих емодзі бал за критерієм "Правильність емодзі" **не нараховується**.

Завдання 4

Максимум: 3 бали

Орієнтири

- [9 ГІО 4.2.3-2] аргументує власні судження за допомогою історичних фактів, наявних досліджень, доступних історичних джерел та з урахуванням гуманістичних цінностей

Критерії (за кожне твердження - 1.5 бала)

Бали	Дескриптор
3	Правильно визначено обидва твердження (ТАК/НІ) + наведено історично правильні аргументи
2	Правильно визначено обидва твердження, але один аргумент непереконливий / неповний
1	Правильно визначено 1 твердження з аргументом, або правильно визначено 2 твердження, без аргументів
0	Відповіді відсутні або неправильні

Правильні відповіді

Твердження 1: ТАК

Аргумент: Конотопська битва 1659 року - козаки та кримські татари розгромили 100-тисячну московську армію, що стало однією з найбільших перемог того часу.

Твердження 2: ЧАСТКОВО ТАК / ТАК

Аргумент: Значна частина козацтва, особливо на Лівобережжі, не підтримала союзу з Польщею через історичну пам'ять про шляхетське гноблення. Однак були й інші причини: втручання Москви, повстання Пушкаря і Барабаша, антидержавні дії з боку запорозьких козаків на чолі з Іваном Сіркою.

Завдання 5

Максимум: 4 бали

Орієнтири

- [9 ГІО 4.3.1-1] описує, аналізує, оцінює різні інтерпретації історичних подій, явищ, процесів, діяльності історичних осіб

Критерії

Бали	Дескриптор
4	Обрано всі 4 правильні твердження (А,В,Д,Е)
3	Обрано 3 правильні твердження
2	Обрано 2 правильні твердження
1	Обрано 1 правильне твердження
0	Жодного правильного або відповіді немає

Пояснення неправильних:

Б - НІ: Московія була проти Гадяцької угоди й розпочала війну проти Гетьманщини

Г - НІ: Пушкар і Барабаш виступали за союз з Московією, а не за незалежність Гетьманщини

Є - НІ: Кримське ханство підтримало з політичних міркувань (ослабити Москву), а не з релігійних

Завдання 6

Максимум: 4 бали

Орієнтири

- [9 ГІО 4.3.1-1] описує, аналізує, оцінює різні інтерпретації історичних подій, явищ, процесів, діяльності історичних осіб
- [9 ГІО 4.2.3-2] аргументує власні судження за допомогою історичних фактів, наявних досліджень, доступних історичних джерел та з урахуванням гуманістичних цінностей

Критерії

Бали	Дескриптор
4	Чітко сформульовано рішення + наведено 2 переконливі причини з історичними фактами + спрогнозовано наслідки (2-3 речення). Текст логічний, обсяг 5-6 речень
3	Сформульовано рішення + 2 причини, але одна неповна + наслідки описані загально.
2	Рішення + 1 причина з поясненням + наслідки дуже стисло.

1	Названо рішення, але причини слабкі або відсутні.
0	Відповідь відсутня

Приклад на 4 бали

Рішення: Підтримати Річ Посполиту.

Причини:

1. Московія після Переяслава почала активно втручатися у внутрішні справи Гетьманщини, обмежувати владу гетьмана та збирати податки, що загрожувало втратою автономії.
2. Гадяцька угода гарантувала Україні статус Великого князівства з власним військом, освітою та релігійними правами, що було кращим варіантом, ніж повне підпорядкування Москві.

Прогноз: Позитивно - Україна могла б зберегти автономію та розвивати власну державність у складі європейської держави.
Негативно - це спричинить внутрішній розкол і війну з Московією, яка не допустить відходу України.

Завдання 7

Максимум: 8 балів

Орієнтири

- [8 ГЮ 4.1.2-1] визначає риси і пояснює цілісність історичних епох у політичній, економічній, соціальній, культурно-інтелектуальній сферах
- [9 ГЮ 5.3.1-2] презентує здобутки рідної та інших соціокультурних спільнот
- [9 ГЮ 6.3.1]

- спільно з однолітками усвідомлено бере участь у громадських заходах або організовує їх [9 ГІО 6.2.1-7]
- бере участь у проектах, спрямованих на утвердження цінності незалежності і територіальної цілісності України [9 ГІО 6.2.1-8]
- аналізує політичне, суспільне і культурне життя в Україні та світі, виклики для демократії і прав людини [9 ГІО 6.3.1-1]
- аналізує приклади вирішення конфліктних ситуацій в українському суспільстві та світі [9 ГІО 6.3.1-2]
- пропонує способи подолання конфліктів, розв'язання соціальних, політичних та інших суперечностей [9 ГІО 6.3.1-3]

Завдання 7.1.

Бали	Дескриптор
2	Назва креативна, інтригуюча (3-7 слів), передає суть
1	Назва вдала, але стандартна
0	Назва відсутня або не відповідає темі

Приклади:

- 2 бали: “Коли українці розбили “непереможних”, “Битва, що змінила все”
- 1 бал: “Конотопська битва на картині”

Завдання 7.2.

Бали	Дескриптор
2	Опис точний, повний (3 речення): сюжет + емоції + унікальність
1	Опис правильний, але неповний (1-2 речення) або поверхневий
0	Опис відсутній або неправильний

Завдання 7.3.

Бали	Дескриптор
2	Запитання логічне, цікаве + 3 варіанти відповідей релевантні та різноманітні
1	Запитання запросте або варіанти відповідей нецікаві / однотипні
0	Опитування відсутнє або нерелевантне

Приклад:

2 бали: “Що допомогло перемогти під Конотопом?” → 1) Знання місцевості 2) Союз з кримськими татарами 3) Талант полководця

Завдання 7.4.

Бали	Дескриптор
2	Аргументований висновок, є особиста думка, пояснено важливість
1	Висновок є, але поверховий
0	Висновок відсутній

Бланк оцінювання за групами результатів

Код	Ключ	Мак с. бал	ГР1	ГР2	ГР3	Коментарі	Бали учня			Заг. бал
							ГР1	ГР2	ГР3	
1	Б	1	1			Визначення поняття “Руїна”				
2	А-1, Б-3, В-2, Г-1, Д-4	2	2			по 1 балу за кожну правильну пару				
3	Див. критерії	9		9		3 цитати+емодзі+коментарі				
4	Див. критерії	3		3		2 твердження ТАК/НІ+аргументи				
5	А,В,Д,Е	4		4		Кожне правильне=1б				
6	Див. критерії	4			4	Рішення+2 причини+прогноз				
7	Див. критерії	8			8	7.1=2б, 7.2=2б, 7.3=2б, 7.4=2б				
РАЗОМ		31	3	16	12					

Підсумкові результати

Група результатів	Максимум	Отримано	%
ГР1 Історико-хронологічне мислення	3		
ГР2 Робота з інформацією	10		
ГР3 Критичне мислення, громадянська позиція	12		
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ	25		

Після перевірки відповідей учня / учениці набрані ним / нею бали переводять у шкалу 1 — 12 за формулою: Бал = (Сирі бали × 12) ÷ 50, округлений до цілого.